PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 12 IM.BOLESŁAWA CHROBREGO w Częstochowie

ROK SZKOLNY 2017/2018

Priorytet w wychowaniu młodego człowieka ma dom rodzinny. On kształtuje w dziecku charakter, wpaja mu system wartości. Rodziców w wychowaniu wspierają nauczyciele, którzy wychowują zarówno poprzez własne postawy i zachowania, jak i celowe działania. Planując działania wychowawczo-profilaktyczne my nauczyciele zmierzaliśmy do tego, aby treści przyswajanego przez uczniów materiału i sposób przekazu uwzględniały najpełniejszy rozwój młodego człowieka obejmujący sferę fizyczną, emocjonalną intelektualną,duchową i społeczną. Program w wymiarze profilaktycznym ma na celu chronić dziecko w jego rozwoju przed zagrożeniami i reagować na pojawiające sie zagrożenia, podejmować działania, które świadomie zmierzają do usunięcia lub ograniczenia problemów związanych z ryzykownymi zachowaniami.

Tak rozumiane zadania wychowawcze i profilaktyczne są realizowane poprzez zintegrowane oddziaływania edukacyjne, informacyjne, wychowawcze i profilaktyczne przez wszystkich nauczycieli. Najistotniejsza w naszym programie wychowawczo-profilaktycznym jest prawdziwa, etyczna i adekwatna do wieku uczniów i możliwości odbioru – treść i sposób przekazu.

Dla stworzenia w szkole efektywnego programu wychowawczo-profilaktycznego, Rada Pedagogiczna w porozumieniu z Samorządem Uczniowskim i Radą Rodziców jasno sprecyzowała cele wychowania. Cele te nadają kierunek, w jakim będą zmierzać wychowawcy i nauczyciele w procesie wychowania, informują, jaki powinien w przyszłości być wychowanek naszej szkoły. Model absolwenta wynika i jest uwzględniony w koncepcji pracy szkoły. Program został dostosowany do Rozporządzenia MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

Nasz program uwzględnia cechy uczniów – te jakie są i jakie chcemy kształtować, dostosowany jest do potrzeb wszystkich uczniów i uwzględnia potrzeby rodziców i środowiska z jakich pochodzą dzieci.

Sformułowane przez Radę Pedagogiczną cele przetworzone są na konkretne zadania w ten sposób, aby ich wykonanie mogło być zmierzone.

Nauczyciele Szkoły Podstawowej nr 12 w swojej pracy wychowawczej wspierając w tym zakresie obowiązki rodziców zmierzają do tego, aby uczniowie w szczególności:

- Znajdywali w szkole środowisko wszechstronnego rozwoju osobowego w wymiarze: fizycznym, emocjonalnym, intelektualnym, duchowym i społecznym.
- Rozwijali w sobie dociekliwość poznawczą, ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy i dobra.
- Mieli świadomość życiowej użyteczności poszczególnych przedmiotów szkolnych.
- Stawali się bardziej samodzielni w dążeniu do osiągania celów indywidualnych i społecznych.
- Byli odpowiedzialni za swoje wybory i działania
- Uczyli się szacunku dla dobra wspólnego, jako podstawy życia społecznego.
- Uwewnętrzniali zasady moralne i uniwersalne wartości.
- Kształtowali w sobie umiejętność słuchania innych i rozumienia ich.
- Umieli współdziałać i współtworzyć w rodzinie i w szkole wspólnotę.

W czerwcu 2017 r. została przeprowadzona diagnoza wśród uczniów, nauczycieli i rodziców.

Wyniki diagnozy przeprowadzonej w czerwcu roku szkolnego 2016/2017

Źródła informacji wykorzystane w procesie diagnozy:

- uczniowie
- rodzice
- pedagog
- wychowawcy oddziałów

Stosowane metody i narzędzia diagnozy:

- ankiety
- wywiady

Do najważniejszych czynników ryzykownych występujących często w środowisku naszych uczniów należą:

- niezaspokojone potrzeby psychiczne,
- zaburzone relacje interpersonalne w środowisku rodzinnym,
- brak wyraźnego i konsekwentnego systemu wychowawczego w rodzinie,
- osłabiona więź emocjonalna z ojcem pojawiająca się najczęściej w rodzinach rozbitych, w których opiekę nad dzieckiem sprawuje matka,
- niskie wyniki nauczania osiągane w szkole, przewaga porażek nad sukcesami, niska samoocena,
- specjalne potrzeby edukacyjne dzieci wynikające z zaniedbania środowiskowego.

Do najważniejszych czynników chroniących dzieci przed podejmowaniem zachowań ryzykownych należą:

- silna więź emocjonalna z rodzicami,
- dostosowanie wymagań edukacyjnych do możliwości uczniów,
- uwewnętrzniony szacunek do norm, wartości, autorytetów,
- umiejętność rozwiązywania problemów,
- wrażliwość społeczna,
- poczucie własnej skuteczności i wartości,
- umiejętność komunikowania się bez używania agresji i przemocy.

Szkolne działania profilaktyczne osłabiające czynniki ryzyka

- rozpoznawanie i zaspokajanie rozwojowych potrzeb uczniów zgodnie z kompetencjami szkoły,
- pedagogizacja rodziców w celu rozwijania ich umiejętności wychowawczych,
- stwarzanie okazji do pozytywnego zaistnienia w zespole uczniów doświadczających izolacji i odrzucenia,
- analizowanie struktury zespołów oddziałowych w celu rozpoznawania i minimalizowania wpływu niepożądanych zjawisk grupowych,
- wzmacnianie samooceny uczniów z niepowodzeniami edukacyjnymi, stwarzanie jak najwięcej okazji do poczucia sukcesu,
- dostosowywanie wymagań edukacyjnych i indywidualizowanie procesu nauczania,
- uwrażliwienie na wszystkie niepokojące sygnały dotyczące ryzykownych

zachowań uczniów,
- konsekwentna (etyczna, określona w procedurach) reakcja wszystkich pracowników szkoły na wszelkie przejawy niepożądanych zachowań uczniów
- przestrzeganie przez wszystkich pracowników szkoły zapisów umieszczonych w dokumencie „Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem"

Szkolne działania profilaktyczne wzmacniające czynniki chroniące:

- utrwalania więzi w rodzinie uczniów poprzez angażowanie rodziców i uczniów do udziału w różnych szkolnych przedsięwzięciach,
- udział uczniów w konkursach i projektach,
- utrwalanie zasad w pracy wychowawczej z indywidualnym uczniem i grupą,
- rozwijanie umiejętności uczniów rozwiązywania konfliktów bez używania przemocy
- zachęcanie uczniów do udziału w akcjach charytatywnych
- rozwijanie umiejętności psychospołecznych uczniów
- uświadamianie konsekwencji zachowań ryzykownych

Wnioski:

Wspierać wychowawczą rolę rodziców uczniów, podejmować systematyczną i efektywną współprac z nimi, wskazywać naukę, jako nieprzemijającą dla dzieci wartość

- Rozpoznawać i zaspokajać najważniejsze potrzeby psychiczne i fizyczne uczniów (szczególnie w przypadku czynników sprzyjających podejmowaniu ryzykownych zachowań) związane z sytuacją opiekuńczą i socjalną rodziny
- Systematycznie edukować rodziców uczniów na temat postaw i umiejętności wychowawczych w tym zapobieganiu wszelkim uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży
- Podejmować systematyczne działania wychowawcze, które sprzyjać będą interioryzacji wartości i norm społecznych wśród uczniów, szczególnie w zakresie podejmowania dobrych wyborów i odpowiedzialnych zachowań
- Tworzyć przyjazne środowisko wychowawcze w szkole i w zespołach oddziałowych, które wzmacniać będzie czynniki chroniące dzieci i ograniczać czynniki ryzyka.
- Dawać uczniom wsparcie, szczególnie w sytuacjach niewydolnego środowiska rodzinnego ucznia
- Wskazywać mocne strony uczniów, chwalić przejawy właściwych zachowań i motywować do nauki
- Być wzorem właściwych postaw wychowawczych i wpajanych uczniom wartości

<u>Wyniki wywiadu przeprowadzonego z samorządami klas IV-VI</u>

Do uczniów były kierowane następujące pytania:
1. Czy wasza klasa to zintegrowana grupa kolegów i koleżanek?
2. Jakie zachowania uczniów są przyczyną najczęstszych uwag nauczycieli?
3. Za jakie zachowania wasza klasa jest najczęściej chwalona przez nauczycieli?
4. Czy w waszej klasie mają miejsce obraźliwe wpisy na portalach społecznościowych?
5. Czy w waszej klasie jest ktoś, kto najczęściej doświadcza agresji i przemocy ze strony kolegów lub koleżanek?
6. Co powinno się zmienić w waszej klasie, aby każdy dobrze się w niej czuł?

Wnioski:

- Systematycznie integrować zespoły oddziałowe
- Wzmacniać wszelkie przejawy pozytywnych zachowań w grupie
- Informować rodziców i uczniów o regulaminie korzystania z facebooka i innych portali społecznościowych oraz o zasadach netykiety
- Rozpoznawać strukturę społeczną oddziału za pomocą badań socjometrycznych, ankiet i obserwacji

Wyniki ankiet skierowanych do uczniów klas VI (w związku z rozporządzeniem MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.)

Ankietę wypełniło 35 uczniów

Wyniki ankiet skierowanych do rodziców uczniów klas VI (w związku z rozporządzeniem MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.)

Ankietę wypełniło 14 osób

Nadrzędnym celem programu wychowawczo-profilaktycznego jest „wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży"

I SFERA FIZYCZNA

Cel ogólny: kształtowanie potrzeby i umiejętności dbania o własne zdrowie, rozwijanie przekonania, że człowiek jest integralną całością

- zna i stosuje zasady higieny osobistej na co dzień,
- zna i stosuje zasady zdrowego odżywiania się,
- rozpoznaje zagrożenia dla swojego zdrowia i życia, w tym związane z używaniem substancji psychoaktywnych, stosowaniem niewłaściwych diet,
- w świadomy sposób korzysta z dobrodziejstwa internetu
- potrafi zadbać o swoje bezpieczeństwo,
- wie, że życie jest wartością i że warto żyć

II SFERA EMOCJONALNA

Cel ogólny: kształtowanie inteligencji emocjonalnej

- rozpoznaje swoje emocje i emocję innych ludzi,
- wie, że ma prawo do przeżywania wszystkich emocji ale nie ma prawa krzywdzić i ranić innych,
- potrafi radzić sobie z emocjami bez używania agresji i autoagresji,
- potrafi wyrażać swoje emocje bez używania agresji i przemocy
- potrafi cieszyć się z sukcesów innych i radzić sobie z porażką
- bierze odpowiedzialność za swoje zachowanie
- jest stabilny emocjonalnie,

II SFERA INTELEKTUALNA

Cel ogólny: <u>zdobywanie wszechstronnej wiedzy i umiejętności, rozwijanie przekonania, że nauka jest wartością</u>

- poszerza swoją wiedzę poprzez systematyczną naukę na lekcjach i w domu,
- szuka źródeł informacji w dostępnej literaturze (wskazanej przez nauczycieli lub samodzielnie dokonuje odpowiedzialnego wyboru),
- stosuje wiedzę i umiejętności w życiu codziennym,
- rozpoznaje swoje uzdolnienia i pracuje nad ich rozwojem,
- swobodnie wypowiada się w określonych tematach,
- aktywnie uczestniczy w procesie uczenia,
- wytrwale dąży do osiągnięcia wiedzy i umiejętności na miarę swoich możliwości,
- uczestniczy w konkursach wiedzy i umiejętności.

III SFERA DUCHOWA

Cel ogólny: <u>poznanie zasad wiary zgodnie z wyznaniem oraz rozwój uczuć patriotycznych</u>

- zna zasady wiary w duchu własnego wyznania,
- ma stabilny system wartości
- zna dorobek kultury lokalnego środowiska,
- jest zdolny do empatycznego kontaktu z drugim człowiekiem,
- zna i szanuje symbole religijne i państwowe,
- prezentuje właściwą postawę na uroczystościach, którym towarzyszy sztandar szkolny (ceremoniał szkolny),
- zna i stosuje normy moralne: mówi prawdę, jest uczciwy,
- odróżnia czyny dobre od złych,
- reaguje na krzywdę ludzką,

IV SFERA SPOŁECZNA

Cel ogólny: <u>*kształtowanie właściwych nawyków społecznego współżycia*</u>

- prezentuje wysoką kulturę osobistą,
- stosuje zwroty grzecznościowe,
- przestrzega norm szkolnych i zasad zachowania w grupie
- zachowuje się stosownie w miejscach użyteczności publicznych,
- nie krzywdzi innych,
- potrafi krytycznie ocenić zachowanie swoje i innych
- pomaga na miarę swoich możliwości ludziom potrzebującym wsparcia,
- zna swoje prawa i obowiązki,
- szanuje pracę innych oraz wspólne dobro materialne,
- potrafi rozwiązywać konflikty bez stosowania przemocy,
- zna swoje mocne strony,
- potrafi nawiązywać relacje z ludźmi zgodnie z zasadami komunikacji.

Charakter szkolnych działań profilaktycznych kierowany jest przede wszystkim do uczniów, którzy nie podjęli zachowań ryzykownych. Do uczniów z grupy niskiego ryzyka kierowana jest profilaktyka uniwersalna. Do uczniów, którzy mają za sobą pierwsze próby zachowań ryzykownych (incydenty związane ze stosowaniem przemocy, niestosownym do wieku zainteresowaniem seksualnością człowieka, palenie papierosów, zagrożenie demoralizacją) skierowana jest profilaktyka selektywna polegająca na pomocy

w wycofywaniu się z zachowań ryzykownych – nawiązywanie współpracy z Poradnią Psychologiczno– Pedagogiczną, pracownikami socjalnymi MOPS i asystentami rodzinnymi, kuratorami sądowymi, dzielnicowym z rejonowego komisariatu Policji. Profilaktyka szkolna to promocja zdrowego stylu życia i zapobieganie zagrożeniom przez rozwijanie umiejętności radzenia sobie z wymaganiami życia, korektę i kompensację zaburzeń rozwojowych, wyrównywanie braków i zaległości w nauce. Działania profilaktyczne promocję zdrowia rozumianą jako dbałość o stan własnego zdrowia i ogólnie pojętą profilaktykę zdrowotną, pedagogiczną i psychologiczną, w tym przeciwdziałanie narkomanii. Celem działań profilaktycznych jest:

- ograniczanie zachowań ryzykownych
- pobudzenie do podejmowania konstruktywnych osobistych postanowień,
- dostarczenie wiedzy o konsekwencjach zachowań ryzykownych,
- rozwijanie poczucia własnej wartości – świadomość słabych i mocnych stron,
- nauka odmawiana w sytuacji presji rówieśników,
- motywowanie do pracy nad własnym rozwojem,
- rozpoznawanie zagrożeń dla zdrowia i życia,
- kształtowanie postawy dbałości o stan zdrowia i estetykę wyglądu,
- wypracowanie efektywnych sposobów radzenia sobie ze stresem,
- udzielanie wsparcia uczniom narażonych w większym stopniu na rozwój zachowań ryzykownych.

Podejmowane w szkole działania profilaktycze dotyczą całej szkoły (normy, zasady, konsekwencje w wymiarze szkolnym), zespołów oddziałowych, (zasady i konsekwencje oddziałowe) oraz grup uczniów lub indywidualnych uczniów (rozmowy profilaktyczne, ostrzegawcze, indywidualna opieka pedagoga szkolnego).

Działania profilaktyczne kierowane są do społeczności szkolnej i środowiska lokalnego.

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

Poziomy profilaktyki	**Adresaci**	**Cel**	**Wykonawcy**
Uniwersalna	Wszyscy uczniowie	Przekazywanie i rozwijanie życiowych kompetencji, ograniczanie zachowań ryzykownych	Nauczyciele, pedagodzy, psycholodzy z PPP, inicjatorzy pomocy psychologiczno-pedagogicznej
Selektywna	Uczniowie narażeni na rozwój zachowań ryzykownych	Zapobieganie ryzykownym zachowaniom poprzez funkcjonujące w szkole programy i procedury interwencyjne	Specjaliści w szkole i psycholodzy z PPP, asystenci rodzinny z MOPS
Wskazująca	Uczniowie o utrwalonych zachowaniach ryzykownych	Przeciwdziałanie nawrotom, działania resocjalizacyjne	Terapeuci, psycholodzy, kuratorzy sądowi

METODY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Uczeń	**Rodzina**	**Grupa rówieśnicza**	**Szkoła**	**Lokalna społeczność**	**Szerokie społeczeństwo**
Wykorzystywanie treści z podstawy programowej (na zajęciach edukacyjnych) do rozwijania umiejętności psychospołecznych uczniów Wskazywanie rówieśniczych wzorców zachowań, galeria dyplomów i nagród uczniów Objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: Zajęcia logopedyczne Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze Zajęcia korekcyjno – kompensacyjne Zajęcia o charakterze terapeutycznym Zajęcia gimnastyki korekcyjnej Zajęcia	Porady wychowawcze Konsultacje wychowawcze Kontrakty Rozwijanie umiejętności wychowawczych (listy), poszerzanie wiedzy rodziców na temat prawidłowości rozwoju, zaburzeń zdrowia psychicznego, objawów używania środków psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków Organizacja aktywnych zebrań Organizacja spotkań ze specjalistami z PPP i innych instytucji wspierających rodzinę w jej funkcjach wychowawczych Organizowanie wspólnych działań rodziców	Analiza sytuacji wychowawczej zespołów oddziałowych i potrzeb uczniów w zakresie pomocy psychologiczno–pedagogicznej Utrwalanie i egzekwowanie zasad grupowych Zajęcia integrujące grupę Zajęcia wychowawczo-profilaktyczne Zajęcia prowadzone metodą P. Dennisona Konkursy Badania socjometryczne Udział w spektaklach teatralnych i sensach filmowych o treściach profilaktycznych Praca z grupą	Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w sposób systemowy i profesjonalny Organizowanie porad, konsultacji, warsztatów i szkoleń dla nauczycieli Budowanie atmosfery szkolnej sprzyjającej poczuciu bezpieczeństwa emocjonalnego dzieci rodziców i nauczycieli	Udział szkoły w realizację miejskich i ogólnopolskich programów profilaktycznych Współpraca z: Straż Miejska, Policja PPPP, MOPS, Placówki Doskonalenia Nauczycieli Stacja Sanitarno-Epidemiolo-giczna	Udział w konkursach i akcjach kierowanych do szkoły na rzecz konstruktywnego zmieniania norm społecznych Realizacja programu ,,Chronimy dzieci”

realizowane w ramach projektów Zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów Rozmowy ze sprawcami, ofiarami i świadkami przemocy Indywidualna opieka pedagoga szkolnego, udzielanie wsparcia emocjonalnego Rozmowy profilaktyczne Rozmowy ostrzegawcze Zajęcia z wychowawcą rozwijające umiejętności życiowe, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji, kształtowanie krytycznego myślenia, konstruktywnego podejmowania decyzji w sytuacjach	i dzieci (piknik, wigilia, wycieczki, pomoc w urządzaniu klasy) Organizowanie szkoleń i warsztatów Informowanie (werbalne i wizualne) na temat zagrożeń związanych z podejmowaniem przez dzieci zachowań ryzykownych, w tym związanych z dostępem i używaniem środków psychoaktywnych, leków, suplementów diet, konsekwencji prawnych.	metodą „Wspólnej sprawy” i metodą „Bez obwiniania” i Time Out Stosowanie szkolnych procedur interwencyjnych			

trudnych, informowanie o konsekwencjach i obowiązujących procedurach prawnych związanych z używaniem środków psychoaktywn-ych Udzielanie pomocy materialnej uczniom z rodzin biednych Stosowanie szkolnych procedur interwencyjnych					

STOSOWANE STRATEGIE PROFILAKTYCZNE

Strategie informacyjne	**Strategie edukacyjne**	**Strategie alternatyw**	**Strategie wczesnej interwencji**	**Strategie zmian środowiskowych**
Dostarczanie rzetelnych informacji nauczycielom i rodzicom (podczas szkoleń, zebrań i indywidualnych rozmów) na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z	Rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychospołecznych, krytycznego myślenia, umiejętności życiowych uczniów na zajęciach edukacyjnych Edukowanie rodziców i nauczycieli na temat najważniejszych umiejętności wychowawczych, prawidłowości rozwoju	Organizacja zajęć pozalekcyjnych dostosowanych do potrzeb psychicznych i zainteresowań uczniów Informowanie i zachęcanie uczniów do uczestnictwa w zajęciach prowadzonych przez świetlice środowiskowe i inne instytucje np. kluby sportowe, ZHP	Kierowanie rodziców do instytucji wspierających rodzinę w jej funkcjach wychowawczych (Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, specjalistyczne przychodnie lekarskie, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, fundacje i stowarzyszenia)	Kierowanie wniosków na Policję i do MOPS z prośbą o wgląd w sytuację rodzinną ucznia Kierowanie wniosków do Sądu Rodzinnego z prośbą o wgląd w sytuację rodzinną, interwencję lub zmianę środka wychowawczego Stosowanie

przeciwdziałaniem używaniu środków psychoaktywnych, suplementów leków i diet Udostępnianie informacji o ofercie specjalistycznej w przypadku używania środków psychoaktywnych Informowanie o konsekwencjach prawnych i obowiązujących procedurach Udzielanie porad wychowawczych, informowanie o formach i zakresie pomocy instytucji wspierających rodzinę w jej funkcjach opiekuńczych i wychowawczych Informowanie o procedurach postępowania w sytuacjach szczególnych zagrożeń	i zaburzeń zdrowia psychicznego, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków psychoaktywnych, leków, suplementów diet Prowadzenie edukacji prozdrowotnej, promocji zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia wśród uczniów, rodziców oraz nauczycieli. Stosowanie na zajęciach obowiązkowych i dodatkowych form pracy umożliwiających edukację rówieśniczą Doskonalenie kompetencji nauczycieli w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków psychoaktywnych, podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej oraz profilaktyki używania środków psychoaktywnych	Organizowanie zajęć wychowawczo-profilaktycznych dostosowanych do potrzeb rozwojowych uczniów	Stosowanie obowiązujących procedur: • Procedury dotyczącej frekwencji uczniów w szkole • Procedury postępowania w przypadku nieodrabiania prac domowych przez ucznia • Procedury postępowania nauczycieli w przypadku zaniedbań higienicznych uczniów • Procedury z programu ,,Chronimy dzieci”	procedur postępowania w sytuacjach szczególnych zagrożeń związanych ze środkami odurzającymi.

- Podejmowanie systematycznych szkoleń przez nauczycieli rozwijających umiejętności psychospołeczne oraz w zakresie profilaktyki podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych				

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE W ROKU SZKOLNYM 2017/2018

UCZEŃ	**Wykonawca zadania**	**Termin wykonania**
Wykorzystywanie treści wychowawczo-profilaktycznych podczas zajęć edukacyjnych obowiązkowych i dodatkowych	Nauczyciele	Cały rok
Wskazywanie rówieśniczych wzorców zachowań, galeria dyplomów i nagród uczniów	Nauczyciele, wychowawca	Cały rok
Zajęcia o charakterze terapeutycznym	Joanna Biczak, Iwona Krawczyk	Cały rok
Zajęcia prowadzone w ramach realizowanych projektów	Nauczyciele	W trakcie trwanie projektu
Zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów	Nauczyciele	Cały rok
Rozmowy ze sprawcami, ofiarami i świadkami przemocy w szkole	Pedagodzy, wychowawcy	W przypadkach stosowania przemocy,
Indywidualna opieka pedagoga szkolnego	Pedagodzy	W zależności od potrzeb
Rozmowy wychowawczo-profilaktyczne	Pedagodzy, wychowawcy, nauczyciele	W przypadkach łamania norm szkolnych lub zasad klasowych
Rozmowy ostrzegawcze	Pedagodzy, wychowawcy, nauczyciele	W powtarzających się przypadkach łamania norm szkolnych lub klasowych zasad
Kontrakty	Pedagodzy, wychowawcy	W przypadkach trudności w nawiązaniu współpracy z rodzicami
Wizyty w domach uczniów (w szczególnych przypadkach)	Pedagodzy, wychowawcy	W zależności od potrzeb

Tablica informacyjna	Pedagog	Cały rok
Udzielanie pomocy materialnej uczniom z rodzin biednych	Pedagodzy, wychowawcy	W zależności od potrzeb
Stosowanie szkolnych procedur	Pedagodzy, wychowawcy	W przypadkach zachowań określonych w szkolnych procedurach
RODZINA	**Wykonawca zadania**	**Termin wykonania**
Ścisła współpraca w zakresie udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej	Zespół nauczycieli	Ustalony w procedurze
Porady wychowawcze	Pedagog, wychowawca	W sytuacjach trudności wychowawczych
Konsultacje wychowawcze	Pedagodzy, wychowawca	Zebrania, indywidualne rozmowy, konsultacje
Kontrakty	Pedagodzy, wychowawca	W przypadkach trudności w nawiązaniu efektywnej współpracy
Rozwijanie umiejętności wychowawczych (listy)	Pedagodzy	Zgodnie z harmonogramem
Organizacja aktywnych zebrań	Wychowawcy	Zgodnie z harmonogramem
Organizacja spotkań ze specjalistami z PPP i innych instytucji wspierających rodzinę w jej funkcjach wychowawczych	Pedagodzy	Zgodnie z harmonogramem i kontraktem z PPP
Kącik z informacjami dla rodziców	Pedagog	Cały rok
Organizowanie wspólnych działań rodziców i dzieci (piknik, wigilia, wycieczki, rajdy, pomoc w urządzaniu klasy, warsztaty, inne imprezy)	Wychowawcy, nauczyciele	Zgodnie z kalendarzem imprez
GRUPA RÓWIEŚNICZA	**Wykonawca zadania**	**Termin wykonania**
Analiza sytuacji wychowawczej zespołów oddziałowych	Pedagog, wychowawca	I i II półrocze
Utrwalanie i egzekwowanie zasad	Wychowawca	Cały rok
Zajęcia integrujące zespół oddziałowy	Pedagodzy,	I półrocze
Zajęcia wychowawczo-profilaktyczne	Wychowawca, PPP pedagodzy	Cały rok
Zajęcia prowadzone metodą . Dennisona	Agnieszka Kowalik	Cały rok
Konkursy	Nauczyciele	Zgodnie z harmonogramem
Badania socjometryczne	Pedagodzy, wychowawcy, PPP	I półrocze
Udział w spektaklach teatralnych i sensach filmowych o treści profilaktycznej	Wychowawcy	Zgodnie z kalendarzem imprez

Praca z grupą metodą „wspólnej sprawy" i metodą „bez obwiniania" oraz metodą Time Out	Wychowawcy, pedagodzy	W przypadkach mobbingu, trudnych zachowań
Stosowanie szkolnych procedur	Pedagodzy	Określonych w procedurach
SZKOŁA	**Wykonawca zadania**	**Termin wykonania**
Utrwalanie systemu norm i konsekwencji	Dyrektor, nauczyciele	Cały rok
Rozpoznawanie i zaspokajanie specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów	Wszyscy nauczyciele	Cały rok
Organizowanie szkoleń dla nauczycieli zgodnie z diagnozą potrzeb	Dyrektor, lider WDN, koordynator wspomagania	Zgodnie z harmonogramem
Budowanie przyjaznej atmosfery szkolnej	Rada pedagogiczna	Cały rok
LOKALNA SPOŁECZNOŚĆ	**Wykonawca zadania**	**Termin wykonania**
Włączanie szkoły w realizację miejskich i ogólnopolskich programów profilaktycznych	Dyrektor, pedagodzy, nauczyciele	Zgodnie z harmonogramem
Korzystanie ze wsparcia w obszarze wychowania i profilaktyki prowadzonego przez instytucje i organizacje pozarządowe (Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę)	Dyrektor, pedagodzy, wychowawcy, nauczyciele	W zależności od oferty
SZEROKIE SPOŁECZEŃSTWO	**Wykonawca zadania**	**Termin wykonania**
Udział w konkursach i akcjach na rzecz konstruktywnego zmieniania norm społecznych	Dyrektor, pedagodzy, nauczyciele	Zgodnie z ofertą i harmonogramem

TREŚCI PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO SKIEROWANE DO RODZICÓW I NAUCZYCIELI

Zadanie	**Kryteria sukcesu (cele) skierowane do rodziców uczniów**	**Kryteria sukcesu (cele) skierowane do nauczycieli**
Rozpoznawanie i zaspokajanie specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów. Profesjonalne i systemowe udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej:	Rodzice aktywnie współpracują z nauczycielami w zakresie udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, korzystają z form pomocy skierowanych do rodziców:	Nauczyciele rozpoznają i zaspokajają specjalne potrzeby edukacyjne uczniów:
Objecie terapią pedagogiczną uczniów ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu	Rodzice są dokładnie poinformowani o wynikach wstępnej diagnozy psychologiczno-pedagogicznej (przeprowadzonej przez nauczyciela) przyczyn trudności dziecka w czytaniu	- Nauczyciele dokonują wstępnej diagnozy trudności ucznia w nauce czytania i pisania poprzedzonej wywiadem z rodzicem na

	i pisaniu, - podejmują we współpracy i pod kierunkiem nauczyciela pomoc dziecku w nauce domowej, - kontrolują i dbają o regularne uczestnictwo dziecka w zajęciach dodatkowych, - znają cel ewentualnej wizyty w PPP i podejmują działania w celu dokładnej diagnozy psychologiczno-pedagogicznej dziecka (wizyta w PPP), - znają i rozumieją treść opinii psychologiczno-pedagogicznej,	temat rozwoju dziecka, stanu zdrowia (wzroku, słuchu), - ściśle współpracują z innymi nauczycielami uczącymi ucznia, - kierują dziecko za zgodą rodziców do PPP, - inicjują pomoc psychologiczno-pedagogiczną - wychowawcy monitorują udzielanie pomocy PPP dbają o właściwy rozwój emocjonalny ucznia, zapewniają mu poczucie sukcesu,
Objęcie terapią logopedyczną uczniów z wadami wymowy i zaburzeniami w rozwoju mowy	Rodzice znają przyczynę i rodzaj zaburzeń dziecka, - mają możliwość uczestniczyć lub obserwować zajęcia logopedyczne w szkole, - podejmują skuteczną współpracę z logopedą w zakresie korygowania wad wymowy u dziecka, - kontrolują i dbają o regularne uczestnictwo dziecka w zajęciach logopedycznych, aktywnie współpracują z dzieckiem i terapeutą	Nauczyciele dbają o własną kulturę słowa, są przykładem odpowiedzialności i wrażliwości na piękno mowy ojczystej, - realizują od początku pracy z dzieckiem ćwiczenia usprawniające aparat mowy i słuchu, (w tym celu obserwują zajęcia prowadzone przez logopedę), - podejmują działania w kierunku wczesnej diagnozy zaburzeń mowy dziecka, - dbają o właściwy rozwój emocjonalny ucznia i jakość jego kontaktów z rówieśnikami,
Objęcie uczniów z trudnościami w nauce wynikającymi z deficytów rozwojowych, zaległości w nauce zajęciami wyrównawczymi, korekcyjno-kompensacyjnymi lub inną formą pomocy w nauce	Rodzice mają świadomość trudności dziecka w nauce i znają wyniki wstępnej diagnozy trudności dziecka - podejmują współpracę z instytucjami specjalistycznymi wspierającymi szkołę w zakresie pomocy dziecku i rodzinie,	Nauczyciele dokonują wstępnej diagnozy trudności dziecka w nauce, - podejmują współpracę z instytucjami wspierającymi szkołę w zakresie pomocy dziecku i rodzinie, - doskonalą swoją wiedzę i umiejętności także interpersonalne w zakresie motywowania dziecka do nauki, wyrównywania braków i kompensowania deficytów, - wspierają ucznia,

		zauważają postępy, umożliwiają osiągniecie sukcesu, w sposób taktowny wobec ucznia i klasy formułują uwagi, dbają, aby uczeń mimo niepowodzeń edukacyjnych pozostał w dobrej roli społecznej w zespole.
Objęcie zajęciami rewalidacyjnymi uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego	Znają cel wizyty w PPP i podejmują działania w celu dokładnej diagnozy medycznej oraz psychologiczno-pedagogicznej dziecka, - znają i rozumieją treść orzeczenia, - aktywnie współpracują z dzieckiem i nauczycielami w realizacji IPET	Nauczyciele dokonują wstępnej diagnozy trudności dziecka w nauce lub trudności wychowawczych poprzedzonych wywiadem z rodzicem na temat rozwoju dziecka, stanu zdrowia sytuacji rodzinne, - kierują dziecko za zgodą rodziców do PPP, - opracowują i dążą do wspólnej realizacji IPET – wychowawcy dbają o właściwy rozwój emocjonalny dziecka, zapewniają mu poczucie sukcesu,
Uczniowie z wadami postawy uczestniczą w zajęciach gimnastyki korekcyjnej	Rodzice są edukowani na temat zasad higieny pracy i zabawy dziecka, które zapobiegają wadom postawy, - podejmują działania na wniosek nauczyciela w celu dokładnej diagnozy lekarskiej postawy dziecka, - cyklicznie uczestniczą w zajęciach gimnastyki korekcyjnej, - otrzymują zestawy ćwiczeń do pracy dziecka w domu, - współpracują z nauczycielem – kontrolują obecność i dbają o regularne uczestnictwo dziecka w zajęciach,	Nauczyciele są przykładem dbałości o estetykę własnej postawy ciała, wyglądu, przestrzegają zasad higieny pracy, - prowadzą ćwiczenia śródlekcyjne i zwracają uwagę na zachowywanie prawidłowej postawy przez uczniów podczas lekcji i przerw, - obserwują zajęcia gimnastyki korekcyjnej w celu wprowadzenia elementów podczas ćwiczeń śródlekcyjnych, - wychowawcy kontrolują i dbają o regularne uczestnictwo dzieci w zajęciach gimnastyki korekcyjnej, - edukują rodziców na temat zasad higienicznego trybu życia.

Uczniowie uczestniczą w zajęciach dodatkowych	Rodzice znają i akceptują ofertę szkoły w zakresie zajęć pozalekcyjnych, jest ona dostosowana do potrzeb uczniów	Nauczyciele rozpoznają potrzeby uczniów w zakresie organizacji zajęć pozalekcyjnych -nauczyciele realizują zajęcia pozalekcyjne zgodnie z zainteresowaniami uczniów
Objęcie indywidualną opieką pedagoga szkolnego uczniów łamiących normy życia szkolnego	Rodzice są poinformowani o trudnościach dziecka w zachowaniu, - wspólnie z pedagogiem lub wychowawcą ustalają zasady postępowania wobec dziecka (także nagrody i konsekwencje), - są edukowani na temat najważniejszych umiejętności wychowawczych, zagrożeń wynikających z uzależnień i braku właściwej opieki nad dzieckiem	Nauczyciele zawsze prezentują postawę szacunku dla drugiego człowieka – jego niepowtarzalności i wartości - nauczyciele reagują na każdy przejaw agresji ucznia i używania przemocy – stosownie do obowiązujących w szkole procedur i zgodnie z wiedzą pedagogiczną i psychologiczną, - podejmują współpracę z pedagogiem szkolnym, - edukują rodziców na temat najważniejszych umiejętności wychowawczych,
Objęcie działaniami wychowawczo-profilaktycznymi zespołów oddziałowych	Rodzice są współautorami lub znają i akceptują działania wychowawczo-profilaktyczne podejmowane w klasie przez wychowawcę, pedagoga, policję, Straż Miejską lub pracowników PPP, - cyklicznie uczestniczą w warsztatach i szkoleniach,	Nauczyciele rozpoznają sytuację wychowawczą i potrzeby w zakresie edukacji wychowawczej i profilaktycznej klasy, strukturę i role, w jakich najczęściej występują uczniowie, - sytuację w klasie omawiają z nauczycielami uczącymi, pedagogiem szkolnym i rodzicami, - działania wychowawczo-profilaktyczne, wynikają z harmonogramu lub aktualnych potrzeb zespołu
Prowadzenie zajęć wychowawczo-profilaktycznych obejmujących treści z zakresu profilaktyki uzależnień (w tym przeciwdziałanie	Rodzice mają dostęp do informacji dotyczących konsekwencji wynikających z uzależnień i możliwości pomocy dziecku i rodzinie	Nauczyciele mają wiedzę i umiejętności z zakresu rozpoznawania wczesnych objawów u uczniów wskazujących na używanie środków psychoaktywnych oraz podejmowania

narkomanii). Rozpoznawanie i obejmowanie indywidualną opieką pedagogiczną uczniów ze środowiska dysfunkcyjnego: zagrożonego uzależnieniami.		stosownych działań wychowawczych i profilaktycznych skierowanych do ucznia i jego rodziny - korzystają ze wsparcia doradców metodycznych w szkole, w ramach konsultacji oraz znają i korzystają z oferty wsparcia psychologicznego oferowanego w poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz ośrodkach doskonalenia nauczycieli
Prowadzenie zaplanowanych, systematycznych, adekwatnych do specyfiki środowiska szkolnego działań wychowawczo-profilaktycznych.	Rodzice znają założenia, treść i akceptują Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny oraz aktualny harmonogram działań, - są informowani o wynikach przeprowadzonej diagnozy i ewaluacji, - są edukowani na temat czynników chroniących dzieci przed podejmowaniem zachowań ryzykownych.	Nauczyciele mają potrzebną wiedzę i umiejętności dotyczące specyfiki pracy wychowawczo-profilaktycznej w szkole podstawowej, - znają środowisko pozaszkolne uczniów, - działania wychowawczo-profilaktyczne nauczycieli skierowane są do ucznia i zespołu oddziałowego, nastawione przede wszystkim na integrację i budowę poczucia więzi w grupie.

Ewaluacja programu będzie prowadzona w czerwcu 2018 r.:

1. Będzie odnosić się do skutków podjętych inicjatyw i przeprowadzonych działań wychowawczo-profilaktycznych (ewaluacja wyników)
2. Badania ewaluacyjne będzie prowadził zespół nauczycieli do spraw działań ewaluacyjnych.
3.Wskaźnikami ewaluacyjnymi będą zachowania i postawy uczniów (badane w aspekcie integracji z grupą), oraz wiedza na temat zagrożeń wynikających z używania środków psychoaktywnych.
Pytania ewaluacyjne:
1) Czy wzrósł poziom integracji w zespołach oddziałowych?
2) Czy działania wychowawcze i profilaktyczne na temat zagrożeń związanych z używaniem środków psychoaktywnych są wystarczające?
3) Czy uczniowie wiedzą jakie zagrożenia wynikają z używania środków psychoaktywnych (przede wszystkim papierosów)?
4. Źródła informacji ewaluacyjnej:

a) zespół do spraw programu wychowawczo-profilaktycznego, nauczyciele, uczniowie, rodzice, pracownicy administracyjni i techniczni;
b) dokumentacja szkolna
5. Metody badań ewaluacyjnych: obserwacja, ankiety, wywiady, analiza dokumentacji
6.Badania będą miały charakter indywidualny i grupowy
7. Analiza zgromadzonych danych będzie miała charakter analizy opisowej
8.Sformułowane wnioski zostaną wykorzystane do modyfikacji programu wychowawczego.

Publikacje

1. „Wartości w programie wychowawczym szkoły służące integralnemu rozwojowi i wychowaniu ucznia", prof. Krystyna Chałas
2. „Model czterech aspektów wychowania w praktyce. Jak go wykorzystać przy tworzeniu programu wychowawczego?", T. Garstka
3. „Psychospołeczne uwarunkowania bezpieczeństwa w szkole", E. Nerwińska
4. „Programy profilaktyczne. Podstawy skutecznej psychoprofilaktyki", J. Szymańska
5. „Vademecum skutecznej profilaktyki problemów młodzieży. Przewodnik dla samorządowców i praktyków oparty na wynikach badań naukowych", red. Szymon Grzelak
6. „Mobbing i bullying w szkole: charakterystyka zjawiska i program zapobiegania", S. Orłowski
7. „Koncepcja resilience – czyli jak pomóc dzieciom i młodzieży z grup podwyższonego ryzyka", A. Borucka, A. Pisarska
8. „Profilaktyka narkomanii w szkole. Materiał dla dyrektorów szkół i placówek oraz nauczycieli", E. Stawecka